

Aan
de gemeenteraad

Datum 18 mei 2021
Zaaknummer 2021-0066625
Betreft Vaststellen Wegennota 2021-2025

Vergadering van

Portefeuillehouder: Marco Stam
Begrotingsprogramma Groen en Ruimtelijk Dordrecht
Pijler Fysieke Leefomgeving
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Kwaliteit - Wegen, Verlichting & Schone Stad
Auteur: Sander van Gulik
E-mail: sl.van.gulik@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Hans van Leeuwen
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

de Wegennota 2021-2025 inclusief bijlagen vast te stellen.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college bereidt besluitvorming door de raad voor. In dit geval wordt aan uw raad voorgesteld de Wegennota 2021-2025 vast te stellen.

De gemeente heeft in haar rol als wegbeheerder geen volledige vrijheid in het vaststellen van beleid. Het beheer van wegen is deels in enkele nationaal geldende wetten en besluiten geregeld. Daarnaast zijn er wetten en regelingen op verschillende beleidsterreinen, die randvoorwaarden geven waaraan bij de uitvoering van deze beheertaak moet worden voldaan. Bijlage 3 van de Wegennota omvat een uitgebreidere toelichting op het wettelijk kader.

Het gemeentebestuur draagt als eigenaar en beheerder van haar voorzieningen, waaronder de verhardingen, naast de bestuurlijke verantwoordelijkheid ook in civielrechtelijke zin verantwoordelijkheid voor de staat waarin de openbare voorzieningen zich bevinden. Voldoet het gemeentebestuur niet aan de daaruit voortvloeiende zorg tot instandhouding van de voorzieningen, dan kan het, op grond van het burgerlijk wetboek, voor de daaruit voortvloeiende schade verantwoordelijk worden gesteld. Een gemeente kan ook strafrechtelijk worden vervolgd als zij de wegen niet goed onderhoudt en er als gevolg daarvan een strafbaar feit gebeurt. Mede om deze reden is in Dordrecht het risico gestuurd wegbeheer ingevoerd.

Wat is het doel?

Vaststelling van de Wegennota 2021-2025 inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma voor de nieuwe planperiode en overige bijlagen.

Wat zijn per beslispoint de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Omdat er op het gebied van wegen, zowel op bestuurlijk, wettelijk, technisch als financieel vlak voortdurend veranderingen plaatsvinden wordt het wegenbeleid voor een beperkt aantal jaren

vastgesteld. De planperiode van de vigerende wegennota is reeds afgelopen en het is dus tijd voor actualisatie van het beleid.

Met het vaststellen van de Wegennota 2021-2025 wordt de vijfjaarlijkse programmering van het wegenonderhoud vastgelegd, waarbij naast een uitleg over de beheersystematiek ook inzichtelijk wordt gemaakt hoe de financiële situatie is en wat de belangrijkste trends en ontwikkelingen zijn.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Mobiliteit van ouderen

Bij de behandeling van de startnotitie in de raadscommissie werd duidelijk dat er behoefte is aan extra aandacht voor de mobiliteit van ouderen. Wanneer ouderen minder goed gaan bewegen en fietsen en autorijden niet meer kan, blijft lopen uiteindelijk over als enige manier van verplaatsen. Met deze wegennota richten we ons beleid dan ook op de voetpaden. Daarbij stellen we voor om door te gaan met de huidige werkwijze op basis van risico gestuurd wegbeheer (variant 1 uit bijlage 2 – Vergrijzing van de bevolking). Dit doen we door in de risicoanalyse te draaien aan de knop veiligheid bij voetpaden in de directe woonomgeving. Hierdoor komen deze voetpaden hoger in de prioritering van het onderhoud te staan. De overige varianten zouden nader onderzoek behoeven (naast een nieuwe inspectie ook het toevoegen van wegtypes in de risicoanalyse) en vereisen bovendien aanvullende middelen omdat ze leiden tot stijgende beheerkosten.

Relatie met andere plannen

De Wegennota staat niet op zich zelf en heeft raakvlakken met andere beheer- en beleidsstukken die de openbare ruimte aangaan. Binnen de ambtelijke organisatie is een aantal sectorale beleidsplannen met betrekking tot (het beheer van) de buitenruimte in voorbereiding of recent ter besluitvorming aangeboden. Uw raad is hier recentelijk over geïnformeerd aan de hand van een raadsinformatiebrief.

Het gaat om de volgende plannen:

1. Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)
2. Aanpak wateroverlast als gevolg van extreme buien
3. Wegennota 2020-2024
4. Groenprogramma
5. Dordtse Buurtaanpak

Ook de relatie met bouw- en transitieopgaven zoals de klimaatmaatregelen wordt gelegd en dit komt o.a. tot uiting in de bijlagen Klimaatadaptatie en Geluid.

In bovengenoemde plannen wordt ingegaan op de specifieke sectorale problematiek als gevolg van veranderingen zoals klimaat, gebruik, nieuwe eisen, etc. De complexe opgaven van de openbare ruimte (en ondergrond) vragen echter steeds meer om een integrale aanpak van programmeren, ontwerpen, financieren, aanbesteden, realiseren en beheren. In Dordrecht zijn de afgelopen jaren al veel stappen gezet, waardoor een integrale aanpak steeds meer verankerd wordt in beleid en uitvoering. De inzet is gericht op het behalen van synergie en het komen tot slimme manieren van werken om (nog meer) kwaliteitswinst te behalen.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

In de aanloop naar een nieuwe wegennota voor de komende jaren zagen wij ons geconfronteerd met een aantal belangrijke uitdagingen en dilemma's als we kijken naar het wegbeheer in Dordrecht. In deze complexe context hebben wij in samenspraak met uw raad, via een klankbordgroep, een nieuwe wegennota opgewerkt.

Op 5 november 2019 is de startnotitie ten behoeve van de nieuwe Wegennota vastgesteld (InProces BBV: 2019-0129916). In die startnotitie werd beschreven wat er voor nodig is om te komen tot een nieuwe wegennota. Hiertoe werden drie zaken van belang geacht. De uitgangspunten in het coalitieakkoord, de huidige stand van zaken van het wegbeheer in Dordrecht en de trends die van invloed zijn op het wegbeheer. Deze onderdelen zijn in de startnotitie beschreven en hebben nu een nadere uitwerking in de Wegennota 2021-2025 gekregen.

Aan de hand van een presentatie in de commissie Fysieke Leefomgeving (15 januari 2020) zijn raadsleden geïnformeerd over de beheersystematiek en de keuzes die gemaakt kunnen worden bij het komen tot een nieuwe wegennota. Dit heeft geleid tot het instellen van een klankbordgroep. De vragen en suggesties die vanuit de klankbordgroep naar voren zijn gekomen hebben wij zo helder en volledig mogelijk geprobeerd te verwerken in het eindresultaat dat nu voorligt.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Raadsvoorstel - 2500607 - Vaststellen Startnotitie ten behoeve van Wegennota 2020-2024
Raadsvoorstel - 1162154 - Vaststellen Wegennota 2014-2019 (inclusief addendum) en beschikbaar stellen krediet voor projectvoorstel Merwedestraat

Hoe wordt dit betaald?

Omdat de kwaliteit van het wegenstelsel zorgwekkend achteruit dreigde te gaan heeft de gemeenteraad in 2014 besloten het budget voor wegonderhoud substantieel te verhogen. Deze budgetverhoging heeft er, in combinatie met risicogestuurd beheer, toe geleid dat de achterstand beperkt is opgelopen ten opzichte van 2014.

Een uitgebreide financiële analyse is gemaakt in de [Startnotitie Wegennota 2020-2024](#). Deze analyse is cijfermatig geactualiseerd naar de nieuwe planperiode 2021-2025 in de bijgevoegde Wegennota. Voorgesteld wordt de huidige jaarlijkse investeringskredieten en exploitatiegelden in stand te houden.

Achterstand vervangingscyclus

Er is sprake van een achterstand op de vervangingscyclus. Bij ongewijzigd beleid staat deze cyclische achterstand in 2025, het einde van de looptijd van de nieuwe wegennota, ondanks risico gestuurd onderhoud, gelijk aan € 107 miljoen. Een aanzienlijk gedeelte van de cyclische achterstand komt door de matige kwaliteit van veel asfaltwegen in combinatie met hun hoge leeftijd. Het risico hiervan is dat bij een zeer strenge winter veel van deze oude wegen tegelijkertijd kapot vriezen. Dit risico is opgenomen in het gemeentelijke risicomanagement systeem Naris.

In de planperiode zijn in de stad de nodige activiteiten die een relatie hebben met het wegbeheer, zoals de woningbouwambities, gasvervanging, de energietransitie en klimaat adaptatie. Samen met het reguliere grote onderhoud van de wegen betekent dit voor de stad qua maatschappelijke overlast een grote uitdaging. Nog veel maatregelen in relatie tot de energietransitie en klimaat adaptatie zijn onduidelijk. Nu extra investeren verhoogt het risico dat wegen die dan extra worden aangepakt in een later stadium toch weer open moeten. Dit zorgt voor extra overlast, maatschappelijke kosten en kapitaalvernietiging. Een verhoging van het budget om de achterstand in te lopen wordt daarom niet voorgesteld. In de eerst volgende wegennota zal een voorstel gedaan worden over het al dan niet ophogen van budgetten om de achterstand in te lopen. Door risico gestuurd onderhoud uit te voeren, is het mogelijk om in de volgende wegennota pas een besluit te nemen over het inlopen van de cyclische achterstand. Door hier na 2025 een besluit over te nemen kunnen we ook een betere koppeling maken met genoemde activiteiten, omdat hierover dan veel meer bekend is. Een betere koppeling betekent lagere (gemeentelijk en maatschappelijke) kosten of door het bij elkaar leggen van budgetten, minder kosten voor wegbeheer. Hierdoor wordt ook de achterstand en het risico kleiner. En niet te vergeten minder overlast.

Een uitgebreidere uitleg over de onderhoudsachterstand is terug te vinden in paragraaf 2.4 en bijlage 7 van de Wegennota.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

De systematiek zoals opgenomen in de Wegennota 2021-2025 zal in opdracht van het college verder in uitvoering worden genomen evenals de uitvoering van het aan deze Wegennota gekoppelde uitvoeringsprogramma (bijlage 1). Daarbij wordt (ambtelijk), mede aan de hand van nieuwe uit te voeren wegininspecties, bekeken wat er voor nodig zou zijn om de achterstanden in het wegonderhoud in te kunnen lopen.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 18 mei 2021 inzake Vaststellen Wegennota 2021-2025;

gelet op artikel 160, lid 1 onder b van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

de Wegennota 2021-2025 inclusief bijlagen vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van